

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

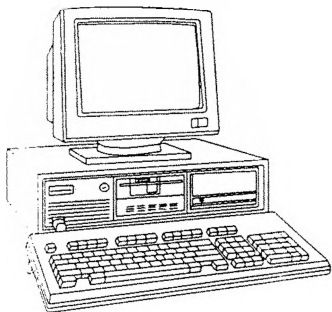
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGT & DATA

6. ÅRG. NR.1

MARTS

1992

Indholdsfortegnelse

Kalender for foråret 1992	3
Folketællingsgruppen 1845	4
Medlemsmøde i Aalborg	8
Generalforsamling	9
Brothers Keeper (vers. 5.0)	10
Köpguide för datorsugna släktforskere	12
Brother Keeper kontra DSI-system	18
Nyt fra andre blade	20
Indtastning af kirkebøger	21
Besøg på Søllerød Lokalhistoriske arkiv	23
BBS-Hjørnet	24
Uddrag fra kildeoversigten ..	27
Nyt fra andre blade	28

DIS-DANMARK

Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie

DATABEHANDLING I SLÆGTSFORSKNING DIS - DANMARK

afdeling af
SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI OG PERSONALHISTORIE

Formand:

Svend-Erik Christiansen, Hvedebjergvej 24, 8220 Brabrand 86 252 252

Næstformand:

Elsebeth Paikin, Kildevænget 37, 2100 København Ø 39 27 24 33

Sekretær:

Ole H. Jensen, Kløvermarken 3, 6430 Nordborg 74 45 02 35

Kasserer:

Per Burchardi, N.W. Larsens Vej 14, 3080 Tikøb 42 24 83 23

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Torben Aastrup, Degnebakken 44, 8230 Åbyhøj 86 15 49 35

Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup 44 66 17 04

Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby 42 32 80 48

Jørgen Papsøe, Trolldager 8, 2950 Vedbæk 42 89 06 60

Slægt & Data, redaktion:

Ansvarshavende

Hanne Marie Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup 44 66 17 04

Ekspedition

Jørgen Papsøe, Trolldager 8, 2950 Vedbæk 42 89 06 60

Skriftudvalg

Bent Rud, Egebjergtoften 122, 2750 Ballerup 44 66 17 04

Svend-Erik Christiansen, Hvedebjergvej 24, 8220 Brabrand 86 252 252

Deadline for næste nummer: 1. maj 92

ISSN 0903-6172

- 21.marts kl. 13 Besøg, foredrag og rundvisning på Søllerød Byhistoriske Arkiv, Gl. Holtegård, Attemosevej 170, Holte. (se side 23)
- 28.marts kl. 10 Møde på Ålborg Lokalhistoriske arkiv (se side 8)
- 27.april kl. 19³⁰ Jens V. Olsen vil fortælle om Fuur Samlingen (se nedenfor)
- 9.maj kl. 12³⁰ Generalforsamling. Foredrag om opbevaring af gamle fotos. (se side 9)
- ca. 15.juni Slægt & Data nr.2 1992 udkommer. Deadline 1. maj 1992
Ret til ændringer forbeholdes. Ideer til møder modtages gerne.

Bemærk venligst, at der ikke længere er tilmeldingsblanketter til møderne, men vi imødeser gerne stadig tilmelding såvel skriftligt som telefonisk. Møderne i København foregår i Mormonkirken, Priorvej 12, Frederiksberg, hvis ikke andet fremgår af kalenderen.

For møder i København skal det ske til: Elsebeth Paikin (se adr. på s.2)

For andre møder vil det fremgå af indkaldelsen et sted i bladet.

Ændring af mødet den 27.april:

Hans Jørgen Marker, som skulle komme og fortælle os om DANSK DATA ARKIV den 27. april, er desværre blevet forhindret. Han beklager meget, men lover at komme engang i efteråret 1992 i stedet for. Til mødet kommer i stedet Jens V. Olsen og fortælle om Fuur Samlingen, og hvorledes han anvender edb især i forbindelse med en befolkningsgenealogi. Fuur Samlingen er en lokal- og personalhistorisk samling omfattende et enkelt sogn, nemlig øen og "landet" Fur i Limfjorden.

Vi tager med et par artikler i dette nummer hul på det spændende emne - indtastning af arkivalier. Vi håber, at vi i 1992 kan igangsætte en række aktiviteter på dette punkt, og vil gerne have en koordinerende gruppe med medlemmer både indenfor og udenfor bestyrelsen til at sætte noget fælles igang. Forhåbentlig mere herom i de næste numre af Slægt & Data. Er der nogen, der kunne tænke sig at være med i denne gruppe, så ring eller skriv til redaktøren. I øvrigt vil vi på generalforsamlingen drøfte ønsker om og forslag til fremtidige aktiviteter, hvorfor vi håber, at mange vil komme. Har I ikke mulighed for at komme, må I meget gerne sende et par linier eller ringe og fortælle om ønsker og forventninger.

DIS-Forskerregister, DIS-Blad (med artikler fra Slægt & Data - alle 5 årgange) og **Hvem Forsker Hvad** (på diskette), kan nu købes ved henvendelse til Kai Hoffmann, Gyldendalsvej 10, 2800 Lyngby, tlf. priv. kl. 10-20: 45 87 53 16, tlf. arb. kl.15-23: 30 43 86 78.

Folketællingsgruppen 1845

af Jan Rømer, Svend-Erik Christiansen, Leif Dehnits og Torben Aastrup

I forbindelse med vores arbejde med at lægge folketællingen 1845 for Århus købstad på EDB, har vi ind imellem råbet, at dette kun er en del af de ambitioner, vi har med projektet. Først og fremmest håber vi, at andre grupper påtager sig at lægge andre områders folketællinger på EDB, både 1845, (som vi har valgt, fordi det er den første, hvor fødestedet er med), men også de øvrige.

Også kirkebøgernes oplysninger egner sig til det elektroniske medium og i særdeleshed til at kombinere med folketællingernes oplysninger i en større multifil-database, hvor oplysningerne vil kunne sammenkøres.

Vore metodiske overvejelser har været mange, og de vil siden kunne ses, når "Folketællingen for Århus 1845" er færdig, men interessen for at komme igang med forskellige indtastninger er allerede stor og henvendelserne til gruppen mange.

Vi har derfor udarbejdet følgende råd for de mest almindeligt forekommende slægts-historiske kilder:

Generelle betragtninger

Oplysningerne skal ligge på tilstrækkeligt mange felter. Man kan altid lægge felter sammen, hvorimod det er sværere at skille et felt ad, (selv om det kan lade sig gøre).

Navnefelter:

Der må sædvanligvis ikke rettes i navnefelterne. Den oprindelige stavemåde skal bibeholdes, også i tilfælde af oplagte fejl.

I enkelte tilfælde kan et manglende for- eller efternavn kompletteres fra f.eks. kirkebog, forrige eller følgende folketælling, men altid kun med angivelse af kilden i bemærkningsfeltet.

Ønskes en moderne stavemåde (eller blot en ensartet), bør det ske ved at dublere feltet med et "skyggefelt" hvori de oprindelige oplysninger i ønsket omfang kan korrigeres. Disse skyggefelte behøver man ikke at oprette ved første indtastning.

Mange databaseprogrammer er idag istand til at udvide antallet af felter (herunder dublere) og ændre feltlængder i en allerede oprettet database.

Geografiske navne:

Geografiske navne bør derimod rettes efter TRAP DANMARK 5. udgave. Hvis der ikke er anført lokalitet, efterlades feltet blankt.

Datoangivelser:

Datoangivelser bibeholdes med original tekst i eget felt. Desuden "oversættes" denne til datakoder "dd"/"mm"/"åååå". Der bør oprettes 3 felter hertil af hensyn til senere bearbejdning.

Bemærkningsfelt:

Bemærkningsfelt bør altid oprettes. Bemærkningsfeltet skal indeholde oplysninger om bl.a. foretagne rettelser eller bruges, hvis andre felter er for små.

Korrektur:

Korrektur skal altid læses af en anden end den, der har foretaget transcriptionen af den originale tekst. Det er vores erfaring, at teksten visse steder kan være så vanskelig at læse, at man med fordel kan være flere personer om at finde den korrekte oversættelse.

Ophavsretten:

Ophavsretten haves af den eller dem, der har foretaget arbejdet. For at sikre ophavsretten, bør databasen indsendes til DANSK DATA ARKIV ved Odense Universitet, postadresse: Campusvej 55, 5230 Odense M.

En bearbejdelse af andres databaser til andet end privat brug bør kun ske:

- efter tilladelse fra Dansk Data Arkiv, og
- kun med angivelse af, hvilket originalarbejde, der ligger til grund for omarbejdelsen, ligesom karakteren og omfanget af ændringerne skal nævnes.

Husk:

Husk at meddele til DIS-DANMARKS kildeoversigt, hvilket projekt, du/I går igang med og afslutter, for at andre kan orienteres om eksisterende databaser og igangværende arbejder, så dobbeltarbejde kan hindres.

Iøvrigt kan vi varmt anbefale, at arbejdet gøres i fællesskab i en gruppe, da der ofte kommer spørgsmål, som bedst løses efter en grundig drøftelse. Resultatet af principielle drøftelser kan også være af interesse for

andre og kan eksempelvis fremlægges i *Slægt & Data*.

Specielle betragtninger

N=numerisk felt (talfelt),

A=alfanumerisk felt (tal/bogstavfelt),

feltlængden står umiddelbart bagved.

Folketællinger på EDB

Folketællingernes oplysninger om fødesogn og -amt er ofte ikke fyldestgørende og kan ikke sjældent beriges ved et kvalificeret gæt på sogn/amt. Dette må ikke ske i det oprindelige felt, som kun må rettes efter TRAP, men det kan ske i dertil oprettede skyggefelter.

Sognefelt og amtsfelt foreslås kopierede til særlige skyggefelt, hvori det er tilladt at korrigere eller anføre kvalificerede gæt, hvis det sker forsvarligt. Vi har her kun skitseret nogle nomer for 1845-tællingen, men de øvrige tællinger må kunne indtastes efter samme model med få ændringer (f.eks. for 1845: ingen fødested).

Der arbejdes i modsætning til kirkebogsindtastningen med både numeriske og alfanumeriske felter, da det giver mulighed for statistisk bearbejdelse.

Der foreslås følgende felter og længder:

recnr	N4	uniket nr., der angiver den oprindelige rækkefølge
lokalitet	A15	geogr. lokalområde i tællingsområdet, i byer gadenavn
bygning	A10	bygningstype, eks. gård, hus. mølle mm.
husnr.	N3	fortløbende nummerering af huse
husstand	A1	angivelse af husstand i huset
fornavn	A25	for- og mellemnavne
efternavn	A20	personers efternavn, defineret som sidste navn
køn	A1	køn, udledt af fornavn, efternavn m.m.
alder	N3	personens anførte alder
civilstand	A1	g(gift), u(ugift), e(enke), f(fraskilt), s(separeret)
fødesogn	A20	fødesogn, evt. lokalitet
skyggesogn	A20	fødesogn korrigeret eller ukorrigeret
fødeamt	A11	...deamt
skyggeamt	A11	fødeamt korrigeret eller ukorrigeret
håndtering	A30	beskæftigelse, familierelation etc.
bemærkning	A25	supplerende bemærkninger, opl. om rettelser.

Dåbsprotokoller på EDB:

1) Datoangivelser:

Datoangivelser udover kirkebogens anførsel "oversættes" til datokoder: "dd"/"mm"/"åååå"
Der bør oprettes 3 felter hertil af hensyn til senere bearbejdning. Fortrinsvis benyttes fødselsdag, i mangel herpå dåbsdag. Ved svært identificerbare datoer benyttes en dato mellem forrige og efterfølgende dåbsindførsel.

2) Fadderfelterne:

Fadderfelterne behøver ikke at blive oprettet straks, hvis man ikke ønsker at bruge tid eller kræfter på dem. De kan altid oprettes siden. Databasen vinder dog betydeligt i værdi ved at være fuldt udbygget straks. Fadderangivelser er ofte upræcise. Det er næppe muligt at give entydige retningslinier for disse. Er der flere end 5 faddere, kan der måske være mere end en i et felt eller bemærkningsfeltet kan bruges.

Der foreslås følgende felter og længder:

recnr	N4	uniket nr., der angiver den opr. rækkefølge.
barnets fornavn	A25	
barnets efternavn	A20	(især efter 1814)
faders fornavn	A25	
faders efternavn	A20	
moders fornavn	A25	
moders efternavn	A20	
fødselsdag	A15	kirkebogens tekst (f.eks. 1.sø.f.trin.)
dåbsdag	A15	kirkebogens tekst (f.eks. 3.sø.e.trin.)
fødselsdag dd	A2	
fødselsmåned mm	A2	
fødselsår åååå	A4	
dåbsdag dd	A2	
dåbsmåned mm	A2	
dåbsår åååå	A4	
bopæl	A15	
5 fadderfelter	A25	hver
bemærkningsfelt	A25	f.eks. udlagt barnefader, faders stilling.

Vielsesprotokoller på EDB:

Der foreslås følgende felter og længder:

recnr	N4 unikt nr., der angiver den opr. rækkefølge.
mandens fornavn	A25
mandens efternavn	A20
bopæl	A15
sogn	A15
konens fornavn	A25
konens efternavn	A20
bopæl	A15
sogn	A15
vielsesdag	A25 kirkebogens tekst
vielsesdag dd	A2
vielsesmåned mm	A2
vielsesår åååå	A4
trol. dato dd	A2 kan evt. udelades
trol. dato mm	A2 kan evt. udelades
trol. dato åååå	A4 kan evt. udelades
forlover 1	A25 kan evt. udelades
forlover 2	A25 kan evt. udelades
bemærkningsfelt	A25

Dødsprotokoller på EDB:

Der foreslås følgende felter og længder:

recnr	N4 unikt nr., der giver den opr. rækkefølge.
fornavn	A25
efternavn	A20
andre pers. opl.	A30 f.eks. reference til slægtninge.
dødsdag	A25 kirkebogens tekst
dødsdag dd	A2
døds måned mm	A2
dødsår åååå	A4
bopæl	A15
alder	A3 alder ved død i hele år
bemærkningsfelt	A25 f.eks. mere præcis dødsalder, familierelationer.

For vielser og død gælder, at hvis en persons fødsels-/dåbsdag er kendt med sikkerhed, kan oprettes 3 felter til dette: dd/mm/åååå som en forberedelse til samkøring med andre databaser. Hvis du støder på problemer undervejs i indtastningen, f.eks. at felterne viser sig at være urealistiske (vel mest for korte), vil gruppen meget gerne drøfte det med dig/jer, så anbefalingen kan ændres, før flere går igang med tilsvarende opgaver.

Folketællingsgruppen 1845

Svend-Erik Christiansen	86 252 252	Leif Dehnits	86 13 66 22
Jan Rømer	86 29 31 52	Torben Aastrup	86 15 49 35

Undervisning i slægtsforskning & edb

FOF i København opretter et kursus på 30 lektioner for slægtsforskere, der vil arbejde med programmet til registrering af deres slægtsforskning. Start 15.4.92 kl. 19.00 til 21.45 (i nødstilælde startes 23.4.92). Prisen for kurset er 820,- kr., for pensionister og arbejdsledige er prisen 735,- kr. Holdnummer er 6829. Underviseren er Lisbeth Ulsøe, Masnedøgade 17, 2100 København Ø, Tlf. 31 18 44 94.

Medlemsmøde i Aalborg

om slægtsforskning og EDB

Slægtshistorisk forening for Aalborgegnen og DIS-Danmark (Databehandling i Slægtsforskning) holder et fælles møde

Lørdag den 28. marts 1992 kl. 10.00
på Lokalhistorisk arkiv for Aalborg Kommune v/ Vor Frue Kirke.

Vi regner med at starte dagen med en arkiv-rundvisning v/Birgit Larsen, der bl.a. vil fortælle lidt om det Danske Udvandrerarkiv, som er en del af Aalborg-arkivet.

Efter rundvisningen vil vi se på et par slægtshistoriske kilder, og hvorledes de kan EDB-registreres.

Asger Bruun Christensen (Hjørring) vil berette om Vester Hassing sogns kirkebøger, som han har ladet registrere via en computer.

Efter frokosten snakker vi slægtsprogrammer, og her vil der bl.a. være en demonstration af slægtsprogrammet Brothers Keeper v/ Knud Spangso (Randers).

Dagens sidste punkt er "klassens time", hvor vi har mulighed for at tage andre emner op omkring vores slægtsforskning.

Mødet er planlagt til at slutte omkring kl. 15.00.

Af hensyn til planlægningen bedes tilmelding til mødet i Aalborg ske senest d. 18. marts til en af nedenstående :

Torben Aastrup
Degnebakken 44
8230 Åbyhøj

Tlf. 86 15 49 35

Svend-Erik Christiansen
Hvedbjergvej 24
8220 Brabrand

Tlf. 86 252 252

Frokosten sørger man selv for.

Deltagerne vil inden mødet få tilsendt et kort med arkivets beliggenhed samt en deltagerliste med adresser og telefonnumre, så man har mulighed for at arrangere fælles transport til Aalborg.

Generalforsamling

DIS-Danmark's ordinære generalforsamling afholdes
Lørdag d. 9. maj 1992 kl. 12.30 - 16.00
Mødesalen, Mormonkirken, Priorvej 12, 2000 Frederiksberg

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab for 1991
4. Budget 1993 og fastsættelse af kontingent for 1993
og herunder debat om fremtidsplaner/-ønsker.
5. Indkomne forslag
6. Valg
 - 2 bestyrelsesmedlemmer på valg
Ole H. Jensen, der ikke ønsker genvalg og
Hanne Rud, der gerne modtager genvalg.
Desuden skal der vælges nye istedet for Torben Aastrup og Bent Rud.
 - 2 revisorer og 1 revisorsuppleant er på valg
8. Eventuelt

Forslag skal være sekretæren i hænde senest 4 uger før generalforsamlingen.

Er der nogen, der er forhindret i at komme, send da et brev til os med ideer og kommentarer.
Da generalforsamlingen holdes i Mormonkirken henstilles til at man undgår rygning samt
drikkelse af kaffe og the i lokalet. Der vil være mulighed for køb af sodavand.

Vi savner kandidater til bestyrelsen. Har du lyst til at give en hånd med ?

Henvendelse til formanden.

Foredrag

Efter generalforsamlingen vil Charlotte S. H. Jensen, Mag.art. i folkløstik og amtkonsulent
for Lokalarkiverne i Vestsjællands Amt, fortælle om gamle fotografier - bl.a. hvorledes man
opbevarer dem, uden at de tager skade, og med udgangspunkt i nogle fotos, hun medbringer,
vise hvad billederne kan fortælle om de afbildede personers levevis, miljø og lignende.

Brothers Keeper, verslon 5.0

af Jens Finderup Nielsen

John Steed har udsendt en komplet engelsk udgave dateret 16. Dec 1991.

Den er nu delvis oversat og omfatter også de specielle udskrifter BKBOX4 og BKAA samt hjælpeprogrammer til opdeling og sammenlægning af datafiler som manglede i første runde.

I en senere udgave dateret 10. Jan 1992 har han også programmeret oversættelse af hele programpakken. Han har dog åbenbart nøkket videre med småproblemer fordi de disketter jeg modtog sidst har fildatoer lige op til 12. Feb, men så har han også fået has på det genstridige danske Ø i "Sideways" udskrifter.

Den komplette oversættelse indebærer at den WORKFILE der er grundlaget for oversættelsen er vokset fra 1200 til 1600 linier. Jeg gik straks i gang med de 400 nye linier, men som altid - lige fra den første oversatte version - har der været vanskeligheder med at få de rigtige danske ord ind i de givne rammer.

Et problem er pladsmangel og et andet er den forskellige systematik i de to sprog. En amerikansk "cousin" kan være enten M eller K; danske forældre kan (vistnok) ikke være ental; amerikanere går lige fra bedsteforældre til tip-, da de har ikke noget ord for oldeforældre; og vi kender ikke til "third cousin four times removed".

I WORKFILE oversætter man linie for linie til dels uden at vide hvor de enkelte linier hører hjemme. De oversatte linier bliver senere fordelt til 9 forskellige *Language* filer, og mange linier bliver brugt flere forskellige steder.

Det kan give problemer som når f.eks. samme tekstlinie indgår i både *Second generation* og *second cousin*, hvor vi på dansk har *Anden generation* og *Halvkusine*. Det medførte, at mit forsøg på at få styr på slægtskab ved at erstatte SECOND med HALV resulterede i, at en efterslægtstavle kom til at omfatte halve generationer.

Jeg har foreslået John Steed, at han i en fremtidig BK60 forsøger at tage højde for forskellige systemer for betegnelse af slægtskab. Problemet er dog, at hver sproggruppe har sin egen systematik, og at det derfor er vanskeligt at lave et program, der kan oversættes til alle sprog.

En anden ting er en ny linie i indtastning af vielser eller parforhold. Her spørges direkte oversat om parret er "Formelt gift? J/N". Her bør kun svares N=Nej eller blankt. Svaret der blankt forstås det som Ja, hvorimod et skrevet J gør at linien med spørgsmål og svar bliver indført i Gruppeskemaet, og her er den forstyrrende og overflødig fordi vielser er vist lige ovenfor. Formålet med spørgsmålet er at få udeladt "Mand" og "Hustru" foran navnene i Gruppeskemaet når

de to ikke er formelt gift, men det burde kunne klares på en bedre måde. Foreløbigt har jeg ændret teksten fra et spørgsmål til "Ikke gift.", der skal besvares med N hvis korrekt, og ellers blankt. Her er også noget John Steed må se på i næste version.

Jeg har gjort oversættelsen færdig, og afprøvet den for at komme vildskud til livs, men det er svært at komme ud i alle hjørner. Derfor hører jeg gerne fra brugere, der synes, at nogle ting kunne gøres bedre på en anden måde. John Steed har fået en kopi af oversættelsen, og han vil antagelig sende den ud med den opdatering af version 5.0, som han er i gang med at tilbyde registrerede brugere.

I et program så omfattende som BK er der mange steder muligheder for at benytte det på forskellige måder, og de forskellige måder kan være mere eller mindre hensigtsmæssige.

Til PAF er der udgivet en omfattende brugervejledning som supplement til den ret udførlige manual, der følger med programmet. Det samme kunne der måske være behov for i forbindelse med BK, lad mig nævne et eksempel.

En bruger havde "af gammel vane" afsluttet navne med et punktum. Nu er det i BK et signal til at det sidste ord i navnet skal ignoreres når der sorteres alfabetisk på efternavn. Vedkommende bruger var ikke opmærksom på dette, og kunne ikke forstå, hvorfor listerne blev sorteret på mellemnavn. Da det blev opklaret, fandt han ud af, at en passende anvendelse af punktumer kunne bruges til at styre sorteringen.

Skift af sprog

Man har efterlyst en mulighed for at skifte sprog, når der skal sendes udskrifter til slægtninge i udlandet, og det kan nemt klares ved at udskifte LANGUAGE fileerne. En bekvem måde at gøre det på er at have flere sæt LANGUAGE filer, et for hvert sprog og hvert sæt pakket i en separat selvudpakkende fil.

Når man så f.eks. pakker den engelske fil ud, kan man samtidigt få slettet de danske LANGUAGE filer. Da en selvudpakkende fil, i modsætning til pakker med julegaver, forbliver intakt ved udpakning, kan man gå fra det ene sprog til det andet et ubegrænset antal gange.

De disketter jeg har sendt ud siden 1. Jan 92 har været forsynet med pakkede LANGUAGE filer på dansk og engelsk. Skulle der være interesse for det kan andre sprog som tysk, fransk, polsk og norsk måske fremskaffes.

Registrerede brugere skulle nu alle have modtaget et tilbud om opdatering til version 5.0 fra John Steed. Hvis andre har lyst til at prøve den nye udgave kan en kopi fås fra mig. Prisen for den komplette pakke med manualer på diskette er 60,- kr. iberegnet forsendelse. Husk at angive diskettestørrelsen.

Jens Finderup Nielsen
Vallerødgade 10
2960 Rungsted Kyst

42 86 25 90

Köpguide för datorsugna släktforskare

af Lars Wallgren

Redan när man som släktforskare har ett material på 100 - 200 personer, lönar det sig att använda datorn som hjälpmedel. När man har större material är det så småningom en absolut nödvändighet. Datorn håller reda på personerna och deras släktskapsförhållanden. Med hjälp av den kan man göra utskrifter av antavlor och stamtavlor i tabellform eller grafisk form, och med den kan man göra register som innehåller de uppgifter man önskar.

Vill man ha utbyte med andra släktforskare, underlätas detta av datorn. Ett bra släktforskningsprogram kan dessutom utföra många andra saker man önskar sig som släktforskare.

Fler och fler släktforskare använder också datorn, och fler lär det bli, särskilt som datorerna idag är billiga och lätta att använda. Men, faror lurar på datorspekulantens väg!

Faror på vägen

I Släkthistoriskt Forum 5/90 annonserade en mindre datorfirma. De vill att man ska köpa en IBM PS/2 -30 för 12 000 exkl moms. Datorn har 20 Mb hårddisk och monokrom 12" skärm. Även om något år har gått så var "erbjudandet" redan då prismässigt snudd på lurendrejeri och jag hoppas att ingen enda av SF's läsare har nappat på detta. I min fackförbundstidning har en liknande firma an-

nonserat för samma sak under benämningen "Lärardatorn".

Priserna sjunker från dag till dag och priskriget, som verkligen kommer konsumenterna tillgodo, är definitivt inte slut än. Tvärtom, priserna sjunker i accelerande tempo.

Ett par exempel: Den skola där jag arbetar köpte 1986 Ericson PC-datorer för ett pris på 25-30 000 kr per styck. Idag kan man köpa nya motsvarande för ungefär 3 000 kr.

I december -89 köpte min skola en billig dator med 286-processor för 15-16 000 kr exkl moms, idag kan man köpa motsvarande för 7-8000 kr.

Men det finns alltså en stor risk för den som börjar bli sugen på att köpa en dator, och som i likhet med de flesta människor inte har hunnit sätta sig in i vad branchspråket betyder och var prisnivån bör ligga.

Idag är datorerna en attraktiv realitet, men också en möjlighet att bli lurad om man inte passar sig. Därför vill jag försöka ge en liten förklaring till datavärldens "hemliga" språk, och också ange ungefär vad det är rimligt att betala idag, i slutet av 1991.

Liten branchöversikt

Till att börja med, vilka typer av persondatorer finns och vilka lämpar sig för släktforskning? Med någon förenkling kan man urskilja 4 grundtyper:

1. IBM-datorer. IBM lanserade persondatorn på allvar och är fortfarande marknadsledande men deras priser ligger över kopiomas (se nedan) och det är därför sällan någon bra idé för en släktforskare att köpa en "äkta" IBM, åtminstone inte ny. Vill man sedan bygga ut en IBM-dator är också tillbehören dyrare. IBM är genom sin produktionsstorlek, sin världsomspännande försäljningsapparat och servicetäthet framförallt företagets dator.

2. IBM-kompatibler eller kopior. Varken processorerna eller operativsystemet i IBM-datorerna görs av IBM själva och bland annat därför har det varit fritt att kopiera konstruktionen. I dag är den vanligaste persondatorn en IBM-kompatibel, d.v.s. en dator som är konstruerad nästan precis som en IBM och på vilken man kan använda all programvara gjord för IBM (och kompatiblerna förstås), och det är inte lite det. Det är i denna del av marknaden det största priskriget rasar.

Denna typ av dator är säkert också den vanligaste för släktforskningsändamål. Till den finns diverse släktforskningsprogram.

3. Macintosh-datorer. Dessa datorer [red. tilføje: som ikke er IBM-kompatible] hade länge ett stort försprång framför IBM och kompatiblerna genom sin användarvänlighet och sin fina bildskärmsgrafik. Priset har dock alltid varit högt. Idag har priserna sänkts men i gengäld har IBM och kompatiblerna lyckats åstadkomma i stort sett samma användarvänlighet till vänligare priser.

Macintosh är dock en charmerande upplevelse och det finns till den nogle släktforsk-

ningsprogram, bland annat en version av DISGEN och ett program kallat SunriseGEN.

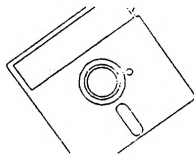
4. Amiga, Atari och liknande. Dessa datorer är dataspelens mästare och påminner något om Macintosh men är inte något för släktforskaren. Mig veterligt, finns ingen programvara för släktforskare till dessa datorer. Vi ska koncentrera oss på IBM-kompatiblerna för det är bland dem det överväldigande största utbudet finns och därmed också den största möjligheten att göra ett prisvärt köp.

Datorn - en byggsats!

Det finns en mängd firmamärken bland IBM-kompatiblerna, Victor, AST, Winner, Copam och allt vad de heter. Men det innebär inte att komponenterna inne i datorerna är av dessa fabriker. Det finns ett fåtal stora tillverkare av komponenter och ungefär samma "grejer" sitter i alla datorer. Därför ska man hellre se en dator som en "byggsats", uppbyggd av olika komponenter från olika tillverkare, än att se den som en komplett märkesvara. På grund av detta är det också svårt att säga om det eller det fabrikatet är bättre än något annat, det beror naturligtvis på vad som sitter i!

Man ska också vara uppmärksam på att nypriser på datorer och tillbehör i stort sett alltid anges i priser exklusive moms. Därför skriver jag också nedan alla priser utan moms, så att man vänjer sig. Det förekommer också att bildskärm inte ingår i det angivna priset.

Så här kan det stå i en typisk datorannons: 386-sx 16 Mhz, 1 Mb RAM, HD 42Mb, FD 1,44 , VGA. Inkl DOS 4.01 12.950,-

Det är ganska naturligt att en som ännu icke skådat datorljuset kan drabbas av en lätt trötthet vid åsynen av detta. Men det är inte så krångligt som det verkar!

Det går att förstå

Vi börjar med 386-sx. I IBM-datorer och kompatiblerna (liksom i andra typer av datorer) finns det något som både kan liknas vid såväl datorns hjärta som hjärna. Det är processorn. Den styr hur fort datorn jobbar, hur mycket den jobbar med för varje "hjärtslag" och även hur den jobbar.

De första personatorerna från IBM hade en processor som heter 8088. Den är jämförelsevis mycket långsam. Den ersattes senare av 8086 som är något snabbare. Datorer med 8086-processor brukar kallas XT.

Ett stort steg fram togs med processorn 80286. Den är avsevärt snabbare och har också förbättrats sedan den första versionen. Datorer med 286-processor brukar kallas AT.

För några år sedan kom 80386-processorn som är bra mycket vassare än 286:an. Såväl 386:an som 286:an utför dessutom mer arbete per "hjärtslag" än sina respektive föregångare.

En enklare variant av 386:an är 386-sx som är en sorts blandning mellan 286 och 386, skulle man kunna säga med en slarvig förenkling. Nu finns också 80486, men datorer med denna processor hittar du ännu inte till den enkla släktforskarens prisnivå, dvs sällan under 20 000 kr. [red.: 486 kan i Danmark nu fås till ca. 15.000, endvidere findes der nu også 486SX, som ikke har interesse, da den væsentligt højere pris ikke svarer til øget ydeevne.]

Vi fortsätter med 16 Mhz. Ja, det är helt enkelt datorns "hjärtfrekvens" för att fortsätta denna liknelse. Där kan man snacka om hjärtflimmer. Egentligen heter det klockfrekvens, och anger helt enkelt hur snabb datorn är. Men, klockfrekvensen är inte det enda som avgör hur snabb datorn är.

1 Mb RAM

Mb står för megabyte. En byte motsvarar ett tecken och en kilobyte är alltså (ungefär) 1000 tecken och en megabyte (ungefär) 1000000 tecken.

RAM är det samma som internminne eller arbetsminne. Det är det elektroniska minnet som sitter i datorns chips, och som fungerar medan datorn är påslagen och arbetar med ett program. RAM-minnet är oerhört snabbt. Därför är det bättre ju mer RAM-minne man har, för då kan datorn ha mer av programmet där samtidigt. [red. kommentar: De færreste programmer kan udnytte denne ekstra hukommelse, WINDOWS 3.0 OG højere samt det nye OS/2 ver. 2 styresystem kan udnytte hukommelse ud over 640 Kb RAM. For slægtsforskere, der ikke benytter disse er 1 Mb rigeligt.]

Egentligen kan IBM's och kompatiblernas operativsystem DOS (mer om detta nedan) inte använda mer än 640 Kb RAM-minne, men modern programvara har olika sätt att komma förbi det där.

HD 42 Mb

Jo, när man stänger av datorn eller slutar jobba med just det programmet man höll på med, då töms RAM-minnet. Det fungerar bara så länge det ligger en strömkrets på. Därför har man olika magnetiska minnen

som i princip fungerar som bandspelarband som man spelar in musik på.

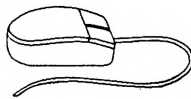
Idag har alla nya datorer hårddisk (HD). [red. På dansk også "fast disk"]. Det är inbyggda magnetskivor där man lagrar sin programvara och sina minnesfiler, t ex sådant man skrivit i ordbehandlingsprogrammet eller sina släktdata. Standard idag är hårddiskar på c:a 40 megabyte, men framtiden kräver mer utrymme.

FD 1,44 Mb

FD står för "floppy disk" men i Sverige säger vi disketter. En diskett är en magnet-skiva av tunn plast inbakad i papp- eller plasthölje. Innan hårddiskarnas tid hade man ofta två diskettstationer av samma typ i datorn och så hade man en diskett med programmet i den ena och en minnesdiskett i den andra.

Idag använder man disketter för att ta säkerhetskopior, eller för att flytta information från en dator till en annan m m. Det finns två huvudtyper av disketter, 5¼-tums med papphölje och 3½-tums med plasthölje. Ingen av disketttyperna går att köra i varandras diskettstationer. Vill man alltså kunna använda båda formaten måste man ha en diskettstation av varje sort.

För att ytterligare krångla till det hela finns det en äldre och en nyare typ av båda diskettformaten. Den äldre 5¼:an rymmer bara 360 Kb, den nyare 1,2 Mb. Den äldre 3½:an rymmer 720 Kb, den nyare 1,44 Mb. Det finns ingen anledning idag att köpa en dator vars diskettstation(er) bara klarar de äldre disketterna. [red.kommentar: De nye kan klare begge.]

VGA-färgeskärm

Vad är VGA nu då? VGA är beteckningen för en typ av bildskärmsgrafik som datorn skickar till skärmen och som skärmen då ska kunna klara av. Grafiken tillhör också det som utvecklats mycket snabbt. Modern programvara bygger ofta på att man har bra grafik och helst färg. De vanligaste standarderna för grafik är Hercules, CGA, EGA och VGA. Hercules är enbart monokrom, de andra kan vara antingen monokrom eller färg. CGA och EGA försvinner idag helt i skuggan av VGA. [red.kommentar: Der findes også Super VGA, som er en udvidelse af VGA. Slægtsforskere kan nøjes med VGA, da de ikke har brug for Super.]

Och så till slut DOS 5.00. DOS är det operativsystem som nästan alla kompatibler använder. Vad är då operativsystem? Operativsystemet är programfiler som läses in i datorn direkt vid start och som håller reda på de olika delarna i datorn och ser till att de fungerar tillsammans. DOS gjordes av bolaget Microsoft till IBM's första persondatorer och har sedan gradvis förbättrats. 5.00 är helt enkelt versionsbeteckningen. [red.kommentar: DOS 4.01 bør man ikke købe, idet den optager betydeligt mere plads end de andre versioner uden at indeholde væsentlige forbedringer.]

Vad ska man då köpa och vad ska man betala?

Krav och priser

Den nya versionen av DISGEN t ex kräver inte mer än 512 Kb RAM och går att köra på två diskettstationer utan hårddisk. Men tro

mig, det blir inte speciellt kul. Naglarna kommer att vara bitna. Det finns också en annan aspekt.

När man börjat använda en typ av programvara, brukar det föra med sig ett stort intresse för annan programvara. Ordbehandling är t ex en av teknikhistoriens mest arbetsbesparande uppfinningar. Och om släktforskning ska vara mer än en egotrip, krävs det också att man kan presentera sina rön på ett intresseväckande sätt.

Min släkt har visat ett synnerligen begränsat intresse för att läsa antavlor i tabellform sida upp och sida ner. Därför har jag som släktforskare blivit mycket intresserad av layout; att kunna presentera t ex en antavla med snygg utskrift, olika rubriker, porträtt, bilder av hus där släkten bott etc. Då vill man jobba med Desktop Publishing-program som är dataverktyget för just detta. Det kräver lite mer av maskinvaran.

Idag, i de stora prisfallens tid, finns det ingen anledning att köpa något enklare än en 286:a och frågan är om man inte ska köpa t ex en 386 sx eller något ännu kraftigare. Köper man enklare än 286 kommer man att ångra sig. Modern programvara går ofta inte att köra på dessa datorer.

[red.kommentar: Idag kan det nok bedst betale sig at købe 386SX, da der ikke er mere end 800 kr forskel i pris på 286 og 386SX.]

1 Mb RAM är idag "lägststandard". Ska man jobba med grafiska program, vilket är både nutiden och framtiden, så är det i underkant. 2 eller ännu hellre 4 Mb rekommenderas för den som vill jobba med program under skalprogrammet Windows vilket är det vanligaste idag. Men RAM-minne är något man kan köpa till efteråt, när man märker att man behöver det. Minimipris idag är ungefär 500:-/Mb.

Hårddiskens "lägststandard" är just nu 40 Mb. Med 40 klarar man sig ett tag, men framtiden kommer som sagt att kräva större hårddiskar.

Det finns idag, som sagt, ingen orsak att köpa en dator som bara klarar de äldre disketttyperna. 3½-tumsdisketterna är antagligen framtidens standard, men 5¼ hänger med förvånansvärt bra.

Bäst är naturligtvis att ha båda formaten. En extra diskettstation brukar vid nyköp kosta c:a 5-600 kr. Om man bara ska ha en diskettstation är det bäst att satsa på 3½.

Grafiken då? Jag tycker nog att man vid nyköp idag, inte ska köpa något enklare än VGA. Bra bildskärmsgrafik gör datajobbet vilsammare och roligare. Vill man inte betala för färg, rekommenderar jag "paperwhite" dvs svart text på vit botten.

Man skall alltid se till att DOS är installerat på datorn när man köper den. Det kan bli

ganska besvärligt för en nybörjare annars. Jag har själv fått gå till databutiken med svansen mellan benen och be om hjälp. Den gången var det emellertid fel på DOS-installationsdisketterna (brukar jag säga). Den senaste DOS-versionen är 5.00 och skiljer sig från de äldre genom ett bättre utnyttjande av interminnet. Man ska absolut inte använda lägre DOS-version än 3.30.

Hur mycket ska man betala då?

[Red.tilføjelse: I annoncer i Danmark finder man i dag følgende priser, som må regnes for yderst rimelige. I løbet af det sidste halvår er priseme generelt faldet.

386sx-16, 1 Mb ram, 3,5", 52 Mb, Mono VGA, DOS 3.3, 5.295 kr.

386sx-25, 1 Mb ram, 3,5", 52 Mb, Mono VGA, DOS 3.3, 7.395 kr.

386-40, 4 Mb ram, 3,5", 52 Mb, Farve VGA, DOS 3.3, 9.995 kr.

486-33, 4 Mb ram, 3,5", 130 Mb, Farve VGA, DOS 3.3, 13.995 kr.]

Begagnat kan löna sig!

Men detta är nypriser. Det finns också en snabbt växande privat begagnatmarknad. Datorerna går inte sönder i samma takt som de åldras prestandamässigt. Därför är det absolut att rekommendera att undersöka vad man kan komma över begagnat. Däremot säljer datafirmorna själva nästan ingenting begagnat.

Prisfallen gör också att det finns mycket stor anledning att se upp med firmor som försöker prångla ut föråldrade datorer till datorovana människor och detta till rövarpriser. Men om man är försiktig och inte förivrar sig, utan gör en ordentlig koll på vad marknaden har att erbjuda, kommer man antagligen att kunna göra ett bra köp.

Och en sak till: Det är inte bara en praktisk möjlighet eller nödvändighet att jobba med datorn i släktforskningen, det är roligt också.

Lars Wallgren
Göteborg

Læsekreds

Der er foretaget en lille ændring: Sidste deltager i læsekredsen skal returnere til mig i stedet for som tidligere til Hanne Rud.

Computer Genealogie (Tyskland) hæfte 22 er den 27.1.92 udsendt til læsekredsen. Tilmelding til læsekreds for det tyske, engelske eller amerikanske blad kan ske ved henvendelse til mig.

Elsebeth Paikin
Kildevænget 37
2100 København Ø

39 27 24 33

Brothers Keeper (ver. 4.5) kontra DSI-system.

af Kirsten Jensen

Efter gang på gang at have læst om at det fine, som Brothers Keeper (BK) kan hjælpe en slægtsforsker med anskaffede jeg dette "formidable" program.

Efter modtagelsen installerede jeg programmet på min PC'er og begyndte at studere det nøje. Det viste sig ved første øjekast, at det var vældig nemt, at lægge data ind, hvis man i forvejen havde stillet personerne op ægte-skabsvis med børn på skemaer. Da jeg på min gamle PC havde stillet slægtsmedlemmerne op i tekstbehandlingen efter indrykningssystemet gav det meget bladren frem og tilbage.

Jeg fortsatte dog mine indtastninger, men da jeg nåede til ca. 2500 personer, kunne der ikke være flere i filen. Jeg talte med Finderup Nielsen herom og han mente, det var fordi min RAM var for lille. Så dette blev den 2. hurdle der skulle overvindes. En udvidelse af RAM koster ca. 1000 kr., så det var noget der egentlig skal lægges oven i anskaffelsespriisen af Brothers Keeper.

Efter at have registreret de første ca. 20 personer prøvede jeg de forskellige udskrifter på skærmen og naivt nok troede jeg så, at det samme ville komme ud på papiret ved udskrift, så jeg fortsatte indtastningerne. Efter "endt" indtastning skulle jeg så prøve en udskrift, men tavlerne blev en gang streger på kryds og tværs hen over papiret med nogle bogstaver og tal spredt ud over papiret.

Teksterne var rimelige, men mit papir var og er stadig almindeligt A4-papir og hvis programmets tekstlinje var lidt længere end papirets så røg noget af linien ned på næste linie og helt ude i venstre margen. - Een linie på skærmen fyldte pludselig 2 linier på papiret, så det var også lidt af en fiasko.

Jeg studerede manualen og fandt ud af, at programmet kræver nogle printerkoder for fed, komprimeret skrift m.m. I min printermanual står intet om disse koder. Forhandleren henviser til en bog med printerkoder (pris knap 1000 kr.). Det skal nu bemærkes at min printer er en CANON LBP-4 laserprinter, som kører på sit eget sprog.

Hvis jeg skal have BK til at køre, skal jeg altså ofre næsten 2000 kr. mere, og det hverken kan eller vil jeg, eftersom jeg har programmet DSI-System liggende på min harddisk og som jeg i stedet har udviklet et brugbart indtastningsprogram på.

Udskrifts-filer er under udarbejdelse. Disse vil komme til både at indholde listespecifikationer til udskrift direkte fra databasen, men også filer som kan stille dataene op i generationsvis orden i tekstbehandlingen.

I DSI-basen er flere underkartoteker til de egentlige slægtsdata-kartoteker. Dette gør, at 1 navn, 1 sted, 1 titel og 1 dødsårsag kun registreres 1 gang, hvorefter det hentes via en bogstavkode. Ikke allerede registrerede

navne, steder, titler og dødsårsager kan selvfølgelig opprettes i underkartotekerne fra det register, du registrerer personer i.

Vcd at bruke ovennævnte koder til navne, steder, titler og dødsårsager bliver størrelsen af person-kartoteket begrenset til et minimum.

Ligeledes har jeg opprettet 1 kartotek til registrering af hver enkelt person. Hver person skal altså kun registreres een gang. Fra dette kartotek hentes opplysninger over i et andet kartotek, hvor ægteskaberne kan registreres.

I dette ægteskabskartotek er der 9 felter + et felt for hvert barn. De andre felter (navn, fødselsdato, dødsdato, titel, sted, far og mor for begge ægtefæller = 14 felter) hentes fra det ovennævnte person-register.

Jeg hører meget gerne fra andre, som også bruker DSI-system til slægtsforskning.

Kirsten Jensen
Skelbyvej 126
4171 Glumsø

53 64 72 60

SLEKT & GÅRD

Computer-program for slektsforskere
og lokalhistorikere med bl.a.

- 100 generationers anetavler
- Norsk (=dansk) kalender med oversikt over kirkelige høytider fra 1620 til 1820.
- Gode søkemuligheter. Kan søke i 9-generasjons anetavler på skjermen. Under søk kan man endre familieoplysninger, personoplysninger, notiser eller søke i etterslekt til en av personerne i anetavlen.
- Til hver person eller hvert sted kan det registreres over 60 Kb tekst. Dessuten kan opplysninger registreres som tekst og knyttes til flere personer og/eller steder (f.eks. opplysninger fra skifter eller andre kilder).
- GEDCOM eksport og importrutiner.
- Tekstbehandler med makroer, tekstvinduer, tegnefunksjon mm., som henter inn data fra Slekt & Gård-fileme.

Priser: Demoversion 3.3 kr. 75,-
Fullversjon 3.3 kr. 625,-

Bestilles hos:
Sigmund Bårdvik
Mellomvn. 4 B
N-8660 Olderskog
Norge

Neste versjon (4.0) er tilgjengelig for oversettelse.
Agenter søkes i Danmark.

Nyt fra andre blade

af Søren Andresen

FINLAND

Følgende er fra en forsideartikel fra *Sukutiето nr.2/91*, oversat af DIS-medlem Søren Andresen. Tak til ham og hans kone for deres arbejde med at læse de finske blade for os.

Som et hjælpemiddel for slægtsforskningen er computeren gennem de sidste år marcheret frem med stormskridt. I løbet af syv år er de ca. 50 mennesker, der i sin tid viste interesse for at danne foreningen Datateknik for Slægtsforskere, vokset frem til en medlemskare på ca. 500, som foreningen kan opvise idag.

Fremgangen har flere årsager. Computeren er blevet udbredt i en grad, som man ikke forestillede sig dengang. Dens anvendelsesmuligheder er vokset i antal. Den er ikke bare en regne- og/eller legemaskine; den er blevet relativt billig.

Videreudviklingen har øget antallet af brugere. Folk selv i pensionsalderen, som ellers aldrig havde drømt om at sætte sig til sådan en maskine, er kommet over denne tærskel af betænkkeligheder.

Sidste efterår foranstaltede man en rundspørge blandt foreningens medlemmer. Den viste, at der var et stort behov for kurser i anvendelse af computeren i slægtsforskningens tjeneste.

Godt nok. Problemet er imidlertid bare at de medlemmer, der bor udenfor hovedstadsområdet vanskelig kan få deres behov for kurser dækket i tilstrækkeligt omfang.

Foreningen prøver nu at råde bod på dette ved at oprette lokalforeninger i de større byer. Således er der lige nu oprettet én i Tammerfors. Man vil så, så længe resourcerne rækker imødekomme det ønskede.

Interessante overskrifter Sukutiето 2/91:

Generelt om edb-programmer, Hvordan skal et program se ud ?

Medlemsrundspørge, datamater ("For seks år siden var det Commodore, men nu ...)

Dåbsprotokoller, sogn, afskriver, under udarbejdelse, færdig, ikke udgivet.

Interessante overskrifter Sukutiето 3/91:

Problemer med forskellige navneformer.

Datateknik i slægtsforskning i Tammerfors

Interessante overskrifter i Sukutiето 4/91:

Arvelighedsforskningen via slægtsforskning. Jeg lagrede 10.000 navne.

Datateknik i Slægtsforsknings årsmøde.

Programrører søges.

Indtastning af kirkebøger 1814-91

af Hans Engmark

Jeg har længe gået og puslet med tanken om at indtaste kirkebøger på EDB, men ikke kunne finde et egnet shareware program.

Program

Jeg fik så her i foråret anbefalet PC-File+, og det er faktisk et udmærket databaseprogram. Jeg valgte at starte med programmet, fordi det bl.a. accepterer de danske karakterer i felt-navne. Man er således helt fri for œ, æ og aa.

Undervejs i indtastningen skiftede jeg til PC-File 5.0. Programmet er lavet af samme programmør, men ikke shareware i DK. Det er DBASE kompatibelt og har 5 indtastningsskærme á 21 linier til feltnavne og fri tekst. Dette giver mulighed for at lave nogle overskuelige skærbilleder. Desuden fine rapport-muligheder. Programmet kommer i en ny version 6.0 inden længe.

For begge programmer gælder, at man nemt kan ændre alt undervejs. Jeg har derfor ikke fastlagt de endelige feltlængder, men udnyttet de muligheder skærbredden giver. Felter/Feltlængder fra Slægt og Data nr. 2 1989 dækker ikke behovet, hvis man ønsker en næsten fuldstændig afskrift.

Iøvrigt er databaseprogrammet Paradox udkommet i en økonomi udgave. 1000 kr.

Indtastning

Jeg har nu indtastet kirkebøgerne for Øster Assels Sogn 1814-91. Jeg indtaster direkte fra microfiche og læser korrektur med det samme. Indtastningstid pr. record 2½-3 min. Indtil nu har jeg indtastet 1994 fødte, 1170 konfirmerede, 450 viede og 1118 døde.

Jeg havde bestemt mig for at indtaste bogstavret fra kirkebøgerne, uden nogen form for fortolkning, men man får hurtigt nogle problemer. Ønsker man at bruge feltnavnet til index, alfabetisk sortering, søgning eller udskrift, må man lave nogle retningslinier.

Nedenfor nævnes nogle af de problemer jeg stødte på undervejs, og hvor det undertiden er nødvendigt at gå på kompromis.

a) manglende efternavn:

b) forkortelser: f.eks
Hmd./Husmd./Gaardmd./Gmd.
eller Ø. A./Øster A./ Ø. Assels
eller Chr./Peders.

c) forskellig stavemåde:
f.eks proprietair/proprietær
husmand/huusmand

eller Østerassels, Øster Assels
d) tekst der ikke passer ind i felt
f.eks *Husmand og enkemand efter første ægteskab med Else Nielsdatter i Øster Assels.*

eller søn af ugifte Maren Hansdatter hjemme hos faderen Gaardmd. Hans Petersen i Øster Assels.

e) tekst henviser til anden tekst:

f.eks. *enkemand Peter Jensen af Øster Assels født ibdm./sammested/dolder/her 1870.*

eller *bemeldte mands søn.*

f) flere titler: f.eks. Husmand og Enkemand, Daglejer og Fattiglem.

g) rettelser og tilføjelser: f.eks. uægte barnefødsel indført det flg. år eller den kronologiske orden er rettet af præsten.

h) forkert indførselsår: f.eks. er nogle viede anført i den rækkefølge som udlysning har fundet sted og vielsen finder sted det flg. år.

Ovenstående er nogle af de steder, hvor jeg mener det er nødvendigt at gå på kompromis.

Overvejelser

Generelt: Dato i 2 felter, åååå og dd.mm eller 1 felt åååå.mm.dd.

Hver person tildeles et ID_nr, f.eks. 141-0001, hvor 141 er LA's løbenr. for kirkebogen. ID_nr anvendes som Index felt, dette sikrer, at man efter sortering kan vende tilbage til den kronologiske orden.

a) efternavn konstrueres ud fra faderens fornavn og skrives "Pedersen" eller "Pedersdatter"

b) alle forkortelser skrives helt ud, hvor det er muligt

c) nutidig stavemåde for sted og stillingsbetegnelser, hvor det entydigt kan bestemmes (for- og efternavne indtastes bogstavret hver gang)

d) tekst deles op på flere felter:
Stilling/Sted/eller Anmærkning

eller Bopæl: Øster Assels, hos faderen

e) tekst erstattes med Sted/Navn

f) Erhverv før social stand

g) uægte børn indberettet i det flg. år indtastes med bemærkning om "fejlen" præstens rettelser til rækkefølge følges

h) viede indtastes under det rigtige år, men med bemærkning om hvor den findes i kirkebogen

Hvis nogen er interesseret i feltnavne og feltlængder, har jeg uploadet mine databaseopsætninger til PC-File 5.0 på RODNET Århus. Daab/konf/viel/does under filnavnet pcf5kirk.zip.

Hans Engmark

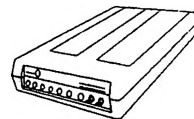
Grøfthøjparken 159, 6th.

8260 Viby J.

86 28 26 92

Telefonnumre til BBS'er

MUG	Tlf. 39 69 51 12
RODNET	Tlf. 86 13 11 05
RODNET-SYD	Tlf. 74 42 26 89
FROG	Tlf. 45 87 53 16
JOСТИ	Tlf. 47 38 05 24

MODEM

Besøg på Søllerød Byhistoriske Arkiv

OBS! Tilmelding nødvendig!

Mødet lørdag den 21. marts i Søllerød Byhistoriske Arkiv starter kl. 13:00.

(Hvis I ikke kan komme kl. 13:00, er I velkomne til at dukke op senere).

Søllerød Byhistoriske Arkiv er et af de ældste og har gennem årene fået god støtte af kommunen, hvorfor det er et meget velfungerende og veludstyret arkiv. Som nogle af jer ved, er kvaliteten af lokalarkiver og deres samlinger meget varierende. Her får vi lejlighed til at se og høre, hvad lokalarkiver kan.

Lederen af arkivet, cand. mag. Jens Henrik Tiemroth vil fortælle om arkivet og dets samlinger (bl.a. en meget omfattende billedsamling), og hvorledes arkivet arbejder - og ikke mindst hvad en slægtsforsker kan bruge lokalarkiver til. Jens Henrik Tiemroth vil også komme ind på, hvorledes arkivet bruger EDB. Arkivet har to computere, hvoraf den ene er til arkivets brugers disposition.

Derefter vil vi blive vist rundt i arkivet.

Historisk-Topografisk Selskab for Søllerød Kommune har netop på tidspunktet for vores besøg 50 års jubilæum, hvorfor Selskabet har arrangeret en udstilling, som vi derefter kan gå over og kigge på.

Omkring kl. 16.00 går vi over i Restaurant Gæstehuset, hvor vi kan hygge os med kaffe og kringle og godt selskab.

Deltagelse i mødet koster som sædvanlig 20 kr.

Hvis I vil have **kaffe og kringle**, koster det 50 kr.

Restaurant Gæstehuset er ikke cafeteria el. lign., så det er et særarrangement for DIS. Derfor er det nødvendigt, at I ved tilmeldingen siger, om I vil have kaffe og kringle. Og betaling sker herfor samtidig med betaling af mødegebyret, så afregner vi med 'Gæstehuset'

Deltagerne vil inden mødet få tilsendt et kort over arkivets beliggenhed samt en deltagerliste med adresser og telefonnumre, så man har mulighed for at arrangere fællestransport til Søllerød.

Tilmelding til mødet kan ske skriftligt eller telefonisk til

Elsebeth Paikin
Kildevænget 37
2100 København Ø
Tlf. 39 27 24 33

BBS-Hjørnet

af Jens Finderup Nielsen

Der er nu gået godt to år siden den første danske BBS-konference for slægtsforskere blev åbnet på MUG's BBS, og det giver anledning til at gøre status og se på ønsker for fremtiden.

I løbet af nogle måneder efter åbningen på MUG blev der etableret samarbejde mellem MUG og nogle få andre BBS rundt i landet, så konferencen kunne være indenfor rækkevidde af slægtsforskere i Jylland. Dette skete ved tosidede aftaler mellem de involverede BBS. Aktiviteten i konferencen var for en tid ret stor, men det holdt ikke ved. Nogle BBS fik problemer af forskellig art, og det var som om aktiviteten aldrig nåede op til den "kritiske masse", der kunne sikre en "kædereaktion".

Samtidig med konferencen blev der på de enkelte BBS oprettet filområder, hvor man kunne aflevere og hente nye programmer og datafiler. Denne mulighed blev brugt ret flittigt, og mange stiftede f.eks. bekendtskab med programmet Brothers Keeper ad denne vej.

I flere andre lande ser man en ganske betydelig aktivitet i BBS konferencer for slægtsforskere. Når noget lignende endnu ikke er sket herhjemme, kan der være forskellige årsager som manglende udbredelse af kendskab til de foreliggende muligheder, eller manglende rutine hos potentielle brugere.

Det første kan der måske rådes bod på ved at give konferencen en videre udbredelse blandt de ca. 180 BBS i Danmark. Det sidste kan sikkert afhjælpes dels ved at gøre et eller flere BBS lettere tilgængeligt for slægtsforskere, primært DIS medlemmer, dels ved at stille programpakker og vejledning til rådighed for interesserede brugere. Uden passende programmer og en vis rutine i at bruge dem kan eksperimenter med BBS let føre til en afskrækkende telefonregning.

På disse områder må DIS kunne gøre en indsats.

Ser man på de muligheder der er udnyttet i andre lande kan man opstille et fremtidsbillede for dansk BBS aktivitet med tilknytning til slægtsforskning.

Det primære ønskemål må være, at få oprettet en dansk slægtsforskerkonference indenfor det danske FIDONET, der omfatter ca. 130 BBS fordelt på tre netgrupper. Den førnævnte konference blev kun udvekslet på "tomandshånd" mellem nogle få BBS, hvorimod en FIDONET konference kan få tilslutning fra alle de BBS i nettet, der måtte være interesseret i emnet. Det gælder derfor om at overtale "magthaverne" i FIDONET til at oprette denne konference.

Ude i den store verden eksisterer der i dag et stort antal slægtskonferencer, flest i USA, hvor BBS og FIDONET aktiviteten begynd-

te. De fleste er lokale eller specielle, enten i geografisk eller emnemæssig henseende. Der er emner som Australien, New Zealand, USA's sydstat, jødisk slægt og andet, som sikkert ikke har stor interesse for danske forskere.

Der er dog to internationale konferencer med ret stor aktivitet, som utvivlsomt har interesse. Den ene er GENEALOGY.EUR, der trods navnet er udbredt fra Australien til USA og Canada med betydelig deltagelse fra England, Irland, Holland, og Tyskland. Der bringes frem- og efterlysninger af slægt og der diskuteres generelle ting vedrørende slægtsforskning. En stor del af aktiviteten stammer fra amerikanere, der søger oplysning om deres europæiske aner. Da den største del af den amerikanske indvandring kom fra lande som Tyskland og England er det naturligt at de fleste forespørgsler går på disse lande. Det sker dog jævnt at der spørges om forfædre i Danmark og de andre nordiske lande.

En anden interessant international konference er GENSOFT der bringer spørgsmål og diskussion om EDB-programmer for slægtsforskere. Her kan man f.eks. kommunikere med John Steed om Brothers Keeper, eller med forfatterne til de mange hjælpeprogrammer, der er baseret på PAF eller GEDCOM.

Begge disse internationale konferencer bliver for tiden bragt til Danmark, hvor man kan følge dem og deltage i dem på BBS som ABC-Klubben, FROG, JOSTI, KOFO, RODNET Århus, Øst og Syd, SHE og STAR.

Begge konferencer er interessante, og i det omfang det måtte blive nødvendigt bør DIS støtte at de fortsat kommer hertil. Sproget er

engelsk, og det kan derfor være nødvendigt at hjælpe med at oversætte og overføre breve til og fra en dansk konference; så en passende opgave for sprogkyndige medlemmer af DIS.

De førnævnte specielle og lokale udenlandske konferencer er for det meste ikke af større interesse, så der er ikke basis for at skaffe dem til Danmark på en konstant basis. Skulle der en enkelt gang være nogen der gerne vil have en forespørgsel cirkuleret i en sådan konference kan det arrangeres gennem den internationale konference.

Så er der vore nabolande Tyskland, Sverige og Norge, der ifølge en optælling i Hvem Forsker Hvad giver anledning til ret mange forespørgsler, hvorimod interessen for resten af verden er sporadisk.

I Tyskland eksisterer der en tysksproget *Fidonet* konference kaldet GENEALOGY.GER. Den har hjemme på et BBS med ca. 200 brugere, der drives af den ivrige slægtsforsker Dieter Zwinger i Darmstadt. Kommunikation kan ske via den internationale konference, men det ville sikkert være en fordel at bringe konferencen hertil, da Dieter har travlt med at oversætte og behandle spørgsmål. Her kan der måske også være brug for assistance med oversættelse.

I Norge eksisterer der en ret travl konference, der bruges ivrigt af DIS-Norges bestyrelse. Der er til tider forespørgsler til og fra Danmark, men problemet er at nordmændene har valgt et BBS system og et tilhørende internationalt net andet end FIDONET.

Det kaldes RIME og har mindre end 20 BBS i hele Europa, og kun 4 i Danmark. Dette net

samarbejder ikke med FIDONET, hvilket gør situationen lidt vanskelig. Den norske konference har været bragt til Danmark af et enkelt BBS her, men i øjeblikket er der problemer med denne forbindelse.

Systemet er valgt fordi det giver gode muligheder for on-line søgning i forskellige databaser via et antal "søkedøre", men nordmændene kan måske alligevel overtales til også at benytte FIDONET.

I Sverige har man en FIDONET konference hvori DIS-Sveriges BBS og flere andre BBS deltager. Aktiviteten er ikke særlig stor, men der behandles af og til emner som gør det interessant at hente denne konference til Danmark. Det skete tidligere selv om interessen for forbindelsen ikke var særlig stor fra svensk side.

Udover de lokale konferencer i hvert af de nordiske lande burde der være basis for en fællesnordisk konference under FIDONET. Etablering af en sådan burde være en opgave for et samarbejde mellem de tre DIS-foreninger.

Nok om konferencer. Et andet emne er udveksling af filer, det være sig programmer eller datafiler vedrørende slægtsforskning. Her er udveksling mellem forskellige BBS hverken etableret eller påkrævet i samme grad som for breve. Flere danske BBS har allerede specielle områder med filer for slægtsforskere, og det er muligt via brevkonferencen at spørge sig frem til de filer der har interesse, og så rekvirere dem. Problemet er at holde rede på de hundreder eller tusinder af programfiler et BBS ligger inde med, og her ville nok et samarbejde mellem DIS

og et enkelt eller nogle få BBS være gavnligt.

Internationalt eksisterer der et system for distribution af filer til slægtsforskning indenfor FIDONET. Det kaldes GSDS og det styres fra USA. Koordinator for Nordeuropa er Mike Fisher i England. Dette net når ikke til Danmark for tiden, og der er nogle organisatoriske problemer. Det er lidt vanskeligt at afgøre om en dansk tilknytning til nettet har interesse. Nye programmer anmeldes på GENSOFT, og de der er interessante kan rekvireres på diskette fra ophavsmanden eller hentes i England via BBS til indlægning i et filområde på et dansk BBS.

Som konklusion burde DIS-Danmark primært interessere sig for følgende:

- 1) Oprettelse af en dansk FIDONET konference for slægtsforskning.
- 2) Oprettelse af en nordisk konference i samarbejde med DIS-Norge og DIS-Sverige.
- 3) Etablering af udveksling af lokale konferencer med Tyskland, Norge og Sverige, eventuelt i samarbejde med et udvalgt dansk BBS.
- 4) Samarbejde med et eller flere udvalgte danske BBS om oprettelse og styring af filområder for slægtsforskning.
- 5) Hjælp til medlemmer i retning af at producere egnede programpakker til kommunikation, samt at yde vejledning i brug af dem.

- 6) Organisation af hjælp til medlemmer med sprogvanskeligheder i forbindelse med fremmedsprogede konferencer. tion via BBS, og indikationer af årsager til at en eventuel interesse ikke har resulteret i deltagelse i de forhåndenværende konferencer.

Det ville være rart, om der fra DIS medlemmers side ville komme nogle indikationer af potentiel interesse for brug af kommunika-

Jens Finderup Nielsen
Vallerødgade 10
2960 Rungsted Kyst

42 86 25 90

Uddrag fra kildeoversigten

Folketællinger

Amt	Herred	Sogn eller købstad	Årstal
Hjørring amt	Horns hrd	Hirsholmene	1850
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Albæk sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Hørby sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Karup sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Skæve sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Torslev sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Understed sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Volstrup sogn	
Hjørring amt	Dronninglund hrd	Sæby kbst.	
Sorø amt	Slagelse hrd	Vemmelev sogn	
Viborg amt	Harre hrd	Fur sogn	
Hjørring amt	Horns hrd	Hirsholmene	1855
Sorø amt	Slagelse hrd	Vemmelev sogn	
Præstø amt	Bårse hrd	Vordingborg kbst.	
Hjørring amt	Horns hrd	Hirsholmene	1860
Sorø amt	Slagelse hrd	Vemmelev sogn	
Viborg amt	Harre hrd	Fur sogn	
Randers amt	Sønderhald hrd	Vejlby sogn	

Nyt fra andre blade

af Svend-Erik Christiansen

NORGE

Fra vores norske kolleger, som vi nu udveksler medlemsblade med, har vi modtaget blad nr. 1, 2 og 3 fra 1991 af deres "Slekt og Data". Den norske forening DIS-Norge blev stiftet 12. januar 1990, og den har allerede tæt ved 400 medlemmer.

I "Slekt og Data" nr. 1 gennemgås det amerikanske slægtsprogram kaldet "Family Edge" (ver. 2.5). Det fås både i en amerikansk udgave til ca. 1600 kr. og en norsk udgave til ca. 2000 kr. Som et apropos til indlæg i vores danske medlemsblad og vores kildeoversigt, så er der i et indlæg i det norske blad et forslag om en mere systematisk EDB-registrering af norske folketællinger.

Nr. 2 giver en grundig omtale af den nyeste version (5.0) af slægtsprogrammet DISGEN;

det svensk udviklede program rummer mange muligheder og får rosende ord med på vejen.

En medlemsfortegnelse samt vedtægterne blev også bragt i dette nummer. Bladet bringer en liste over slægtsprogrammer (20 stk.), men flere af disse har man kun ringe oplysninger om, og det kunne antyde at der ikke er mange brugere af dem.

I nr. 3 er der et indlæg om slægtsforskning i USA ved hjælp af PC'er og modem (dataudveksling over telefonnettet).

Eksempler på EDB-kommunikation via modem bringes også. I det norske "Slekt og Data" bringes flere personeftersøgninger svarende til dem, vi ser i det danske "Hvem Forsker Hvad".